

פתרון הבחינה

אזרחות

קיץ תשע"ט, 2019, שאלון: 34281

מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון

הנבחנים נדרשו לענות על אחת מבין השאלות 1-2.

שאלה מספר 1

סעיף א'

ציין: הגישה החברתית-כלכלית שבאה לידי ביטוי ברפורמות הכלכליות שביקש נשיא צרפת ליישם היא: **הגישה הליבראלית.**

הצג: גישה כלכלית-חברתית המדגישה את החירות הכלכלית על פני השוויון החברתי-כלכלי. הגישה שמה דגש על יוזמה פרטית ותחרות ולכן תהיה מעורבות מינימלית של המדינה בתחום החברתי-כלכלי ותמיכה בצמצום המיסוי למינימום. דוגמאות: הפרטה, קיצוץ תקציבים, צמצום קצבאות.

ביסוס מהקטע: "אחת מהן היא להעביר חברות ממשלתיות, ובהן חברת הרכבת הלאומית, לבעלותן של כמה חברות פרטיות כדי לעודד תחרות. רפורמה נוספת היא להפחית המס שבעלי ההון צריכים לשלם..."

הסבר: נשיא צרפת מבקש ליישם רפורמות כלכליות שעיקרן הפרטה, כדי לעודד תחרות והפחתת מיסים לבעלי ההון. צעדים אלו משקפים היטב את הגישה החברתית-כלכלית הליברלית הדוגלת בהתערבות מינימלית בכלכלה כדי לעודד תחרות והתומכת בהפחתת מיסים.

סעיף ב'

ציין: הזכות של הנוסעים שעליה ביקשה המשטרה להגן בפיזור ההפגנה היא: **הזכות לחופש תנועה.**

הצג: על פי הזכות לחופש תנועה לכל אדם זכות לנוע כרצונו בחופשיות ממקום למקום.

ביסוס מהקטע: "...והבהירה שלא תאפשר **חסימת כביש** משום שחסימת הכבישים פוגעת באופן ישיר בשגרת יומם של אלפי **נוסעים**".

הסבר: משטרת צרפת רוצה למנוע ממפגינים לחסום כבישים. בכך היא רוצה להגן על זכותם של נוסעים אשר מבקשים להשתמש באותם הכבישים כדי לנוע ממקום למקום בחופשיות.

שאלה מספר 2**סעיף א'**

ציין: העיקרון הדמוקרטי שעל פיו פעלה הוועדה בהליך קבלת ההחלטה על ביטול הפטור הוא: **עקרון הכרעת הרוב.**

הצג: עקרון דמוקרטי שלפיו, מתוך כמה אפשרויות הנדונות, נבחרת זו שרוב המצביעים תומכים בה. אסור לרוב לקבל החלטות שפוגעות באופן לא סביר בזכויות יסוד ובמיוחד בזכויות המיעוט (כלומר, יש לאפשר למיעוט להמשיך ולחיות על פי השקפת עולמו).

ביסוס מהקטע: "**בהצבעה** שהתקיימה בוועדה, **שני שלישים ממשותפי הדיון הצביעו בעד ביטול הפטור ושליש מהם התנגדו לכך**".

הסבר: בהליך קבלת ההחלטה על ביטול הפטור התקיימה הצבעה שתוצאותיה היו שהרוב הצביע בעד ביטול הפטור. בכך בא לידי ביטוי עקרון הכרעת הרוב – בדיון היו מספר אפשרויות והתקבלה ההחלטה שרוב המצביעים בחרו בה.

סעיף ב'

ציין: החוק שהתממש באמצעות פעילותה של העמותה, לדברי מנהלי בתי הספר הוא: **חוק חינוך ממלכתי, תשי"ג 1953.**

הצג: החוק מגדיר את היעדים של מערכת החינוך הממלכתי בישראל. בין היעדים השונים נמנים אהבת העם והארץ ולימוד מורשת ישראל והמסורת היהודית. מטרת החוק היא לתת ביטוי לתרבות ומורשת יהודית.

ביסוס: "...להקנות לתלמידים **ערכים אוניברסליים המעוגנים גם בתרבות ישראל**, ובהם **כבוד כלפי השונה, דאגה לחלשים** בחברה, נתינה, **אהבת האדם ואהבת הארץ**".

הסבר: מנהלי בתי הספר טענו בדיון בוועדה שעמותת "כנפיים של קרמבו" מקנה לתלמידים ערכים שונים בניהם כבוד לשונה, אהבת האדם ואהבת הארץ. ערכים אלו מעוגנים גם בתרבות

ישראל. בכך בא לידי ביטוי חוק חינוך ממלכתי, שבין יעדיו השונים נמנים אהבת העם והארץ ולימוד מורשת ישראל והמסורת היהודית.

פרק שני

בפרק זה הנבחנו נדרשו לענות על ארבע שאלות:
שלוש מהשאלות 3-7 ואחת מהשאלות 8-12

שאלה מספר 3

שני תנאים הכרחיים לקיום בחירות דמוקרטיות:

- התמודדות חופשית – הבחירות מאפשרות תחרות הוגנת המבוססת על חירויות וזכויות פוליטיות
- שוויוניות – קולו של כל מצביע שווה למשנהו - ללא הבדל של דת, גזע, מין, מעמד, סטטוס וכו'.

שאלה מספר 4

זכויות קבוצתיות-תרבותיות: זכויות קיבוציות הניתנות על ידי המדינה לקבוצות אתניות-תרבותיות ומטרתן היא להסדיר בצורה מוסדית את זהותה הייחודית של הקבוצה במדינה. המדינה קובעת את היקף הענקת הזכויות ומידת התמיכה המוסדית בהן. הזכויות הקבוצתיות הן הזכות לשפה (למשל שילוט במרחב הציבורי), חינוך, תרבות וייצוג פוליטי.

שאלה מספר 5

מעצר מנהלי: מעצר מניעתי מידי גם בלי שהעצור מואשם בביצוע עבירה כלשהי (סמכותו של שר הביטחון להורות עליו). מטרת המעצר היא למנוע פגיעה בביטחון המדינה. המעצר המנהלי נתון לביקורת רבה בשל הפגיעה הקשה בזכויות ולכן חלות עליו הגבלות בחוק (בסמכות שר הביטחון בלבד לבצע מעצר מנהלי לפרק זמן ארוך, תקף לתקופה של 6 חודשים וניתן להארכה).

שאלה מספר 6

שני הבדלים בין העדפה מתקנת לבין מדיניות של הבחנה:

- העדפה מתקנת מוגבלת בזמן עד אשר יצטמצם הפער בין הקבוצה לה ניתנה ההעדפה ולבין שאר האוכלוסייה. לעומתה הבחנה אינה מוגבלת הזמן (ניתן כל עוד מתקיימת השונות הרלוונטית)
- העדפה מתקנת הינה הטבה לקבוצה מסוימת לקבוצה מופלית, מקופחת או חלשה. הבחנה ניתנת לאנשים על בסיס אישי שהם בעלי שוני רלוונטי בעניין מסוים.

שאלה מספר 7

שני ביטויים ליחס של יהדות התפוצות כלפי מדינת ישראל :

- **תמיכה פוליטית בישראל** – על ידי ארגונים ושדולות המשתדלים להשפיע על ממשלותיהם לתמוך בישראל בהקשרים שונים
- **תמיכה כלכלית** – לאורך השנים תומכת יהדות התפוצות בפעילויות שונות בישראל בסכומים גדולים

שאלה מספר 8

קואליציה : סיעות הקואליציה מהוות יחד רוב של חברי הכנסת בפרלמנט ומהוות את בסיס התמיכה של הממשלה בפרלמנט. הקואליציה מבוססת על הסכמים קואליציוניים בין הסיעות המרכיבות אותה.

השסע הדתי : בחברה היהודית בישראל קיימת מערכת משותפת של ערכים, סמלים ומנהגים השאובים מן הדת ומהמסורת היהודית. עם זאת, למרות קיומו של בסיס משותף זה, קיימות בחברה הישראלית גישות שונות בנוגע לאופייה של מדינת ישראל כמדינה יהודית, ובנוגע למערכת היחסים בין דת ומדינה בישראל. גישות אלה מעוררות מחלוקות בחברה הישראלית היהודית לגבי אופייה הרצוי של המדינה ומקומה של הדת במדינה – חקיקה דתית ואופיו של המרחב הציבורי. קיימות תחושות של זרות, ניכור ואף איבה בין הקבוצות השונות.

שותפות בקואליציה יכולה לסייע בהתמודדות עם השסע הדתי בדרך הבאה : כאשר דתיים וחילוניים יושבים יחד באותה הממשלה ושותפים בניהול המדינה, נוצרת תחושה של אחריות הדדית, שותפות והתחשבות. הדתיים והחילוניים יכולים לדון ולהגיע להסכמות בדרך של שיח ופשרה בכל הקשור לעיצוב אופייה הרצוי של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

שאלה מספר 9

עקרון שלטון העם : עיקרון יסוד של הדמוקרטיה לפיו כלל האזרחים (הרוב והמיעוט) הם מקור הסמכות. העם הוא השליט, אולם בשל אילוצים שונים (להלן), האזרחים בוחרים שלטון של נציגים שיפעל למענם לזמן קצוב המוגדר בחוק.

אחד מתפקידי התקשורת הוא דיווח : על התקשורת לאסוף מידע בעל ערך ציבורי ולפרסם אותו. מדובר במידע חשוב על אירועים ואישים המאפשר לאזרחים לגבש עמדה על הנעשה בארץ ובעולם.

תפקיד התקשורת בדיווח מחזק את עקרון שלטון העם בדרך הבאה : על מנת שהאזרחים יוכלו לבחור נציגים אשר יממשו את רצונם ויפעלו למענם, על האזרחים להכיר את הנציגים התואמים בצורה הטובה ביותר את השקפת עולמם. לאור העובדה, שבין שאר האירועים עליהם מדווחת התקשורת הם אירועים פוליטיים, הדבר מסייע לאזרחים לגבש עמדה ולבחור בחירה מושכלת את מי שיפעלו עבורם בצורה הטובה ביותר.

שאלה מספר 10

ממשלה קואליציונית: שיטת הממשל בישראל היא דמוקרטיה פרלמנטרית רב מפלגתית. לאור העובדה שאף מפלגה לא זכתה ברוב מוחלט בפרלמנט, הסיעות שנבחרו צריכות לחבור בניהן כדי לזכות ברוב בכנסת על מנת שיוכלו להקים ממשלה. בין הסיעות השונות נחתמים הסכמים קואליציוניים בהם מפורטים הזכויות והחובות של כל אחת מהשותפות בקואליציה, הסכמה על איוש משרות במשרדי הממשלה השונים ובגופים ציבוריים, הסכמה על קווי יסוד למדיניות משותפת וקווי פעולה מוסכמים.

עקרון הסובלנות: עיקרון דמוקרטי שפירושו מתן יחס מכבד לשונים ממני, לדעותיהם, לאורח חייהם. אדם סובלני ימנע מתגובה אלימה, מילולית או פיזית בעת מחלוקת. המדינה תימנע מהפעלת סמכות שלטונית כלפי עמדות אך ורק בגלל שהן ביקורתיות או מרגיזות.

עקרון הסובלנות מתממש בקיומה של ממשלה קואליציונית בדרך הבאה: כאשר הסיעות השונות ניגשות למשא ומתן הקואליציוני, עליהן לתת יחס מכבד האחת לשנייה. ללא יחס מכבד, הסיעות לא יצליחו לגשר על הבדלי השקפות העולם בניהן וגם לא יצליחו לשבת יחד באותה הממשלה.

שאלה מספר 11

עקרון שלטון העם: עיקרון יסוד של הדמוקרטיה לפיו כלל האזרחים (הרוב והמיעוט) הם מקור הסמכות. העם הוא השליט, אולם בשל אילוצים שונים (להלן), האזרחים בוחרים שלטון של נציגים שיפעל למענם לזמן קצוב המוגדר בחוק.

וועדה קרואה: במקרה בו הרשות המקומית אינה מתפקדת שר הפנים רשאי למנות "וועדה קרואה" אשר תמלא את תפקידיהם של ראש הרשות והמועצה עד להבראתה. שר הפנים יעשה זאת כאשר:

- בעלי התפקידים אינם ממלאים את תפקידיהם
- מספר חברי מועצה פחת מתחת למינימום
- תכנית ההבראה שניתנה לרשות נכשלה

הוועדה מורכבת מאנשי מקצוע (ממונים על ידי משרד הפנים ולא על ידי התושבים) בעלי ניסיון ניהולי ורקע ברשויות מקומיות והם מלווים על ידי שר הפנים.

עקרון שלטון העם נפגע ממינויה של וועדה קרואה בדרך הבאה: על פי עקרון שלטון העם, האזרחים הם אלו האמורים לבחור את הנציגים שיפעלו למענם. כאשר מתמנה וועדה קרואה, לא האזרחים הם אלו הבוחרים את הנציגים אלא שר הפנים. בכך נפגעת יכולתם של האזרחים להביא לידי ביטוי את רצונם וסמכותם.

שאלה מספר 12

עקרון הגבלת השלטון: עקרון דמוקרטי הקובע, כי לאור העובדה שהשלטון מרכז בידו כוח רב ישנו חשש אמיתי שייעשה בו שימוש לרעה. השלטון מחזיק במשאבים כלכליים כגון: קרקעות ואוצרות טבע, ושולט על מנגנוני אכיפה כגון צבא ומשטרה. השלטון יכול להשתמש בכוחו לרעה ולפגוע בזכויות האדם ובמיעוט. מסיבה זו, יש לדאוג להגביל את השלטון ובמדינה הדמוקרטית ישנן דרכים רבות לעשות זאת – הפרדת רשויות ואמצעים מוסדיים הקבועים ובחוק, וכן אמצעים לא מוסדיים, הפועלים באופן וולונטארי.

תפקיד אחד של היועץ המשפטי לממשלה: היועץ המשפטי לממשלה מעניק ייעוץ משפטי לממשלה, לשרים ולרשויות המדינה. הוא דואג לכך שפעולות רשויות השלטון והכנסת ייעשו במסגרת החוק וכן מייעץ בהכנת חוקים ובוחן הצעות חוק.

תפקיד זה של היועץ המשפטי לממשלה מחזק את עקרון הגבלת השלטון בדרך הבאה: בתפקידו כיועץ משפטי לרשויות השונות, ליועץ המשפטי לממשלה יש תפקיד חשוב בהגבלת השלטון. היועץ מוודא שפעולות השלטון נעשות על פי חוק והוא אינו מאפשר לשלטון לעשות מעשים הנוגדים ערכים חוקתיים במדינה. בכך מונע היועץ מן הממשלה להשתמש בכוחה לרעה ולפגוע בזכויות האדם של האזרחים.

פרק שלישי

הנבחרים נדרשו לענות על שתיים מבין השאלות 13-15

שאלה מספר 13

הצג: גלובליזציה - הגלובליזציה היא תהליך כלל עולמי המתרחש בין מדינות, חברות ויחידים. התהליך מתאר יכולת תנועה הולכת וגדלה של סחורות, שירותים, מידע, רעיונות ובני אדם בתדירות גבוהה ובקלות יחסית. העולם נתפס כ"כפר גלובלי" והדבר משפיע על תחומי חיים רבים: חברה וכלכלה, תרבות ולאומיות, משפט ויחסים בין מדינות, טשטוש גבולות. במקביל מתרחשים בזמננו תהליכים הפוכים של חיזוק זהויות לאומיות ודתיות.

ביסוס: "...הלימוד באנגלית יתרום להשתלבות בקהילה האקדמית העולמית משום שתתאפשר קליטת מרצים בעלי שם מרחבי העולם... ולכך יש יתרונות רבים בתחומי הכלכלה, התרבות..."

הסבר: הגלובליזציה באה לידי ביטוי בדברי הכותב בדבריו על השלכות כוונת האוניברסיטה העברית לשנות את שפת הלימוד מעברית לאנגלית בכמה מקצועות. שינוי שפת הלימוד ישתלב עם המציאות הגלובלית, שכן הוא יאפשר מעבר של מרצים וסטודנטים ממדינות אחרות לישראל. בנוסף, השינוי ישפיע באופן ישיר על הכלכלה והתרבות בישראל (לטובה לדעתו).

שאלה מספר 14

הצג: עקרון הפלורליזם - עקרון דמוקרטי הקובע כי החברה הדמוקרטית המודרנית מורכבת מקבוצות רבות ומגוונות המייצגות קשת של דעות. השקפת עולם פלורליסטית מכירה בערך של מגוון דעות של אנשים או קבוצות ותומכת בקיום וביטוי של מגוון דעות של אנשים או קבוצות בחברה.

ביסוס: "...לעסוק בחינוך לקבלת רעיון קיומן המבורך של הזהויות התרבותיות השונות זו מזו ובזכות של כל תרבות לשמר את ייחודה..."

הסבר: עקרון הפלורליזם בא לידי בקטע בקריאתו של הכותב אל האקדמיה שתגביר את מעורבותה בשיח הישראלי. הכותב קורא לאקדמיה לעסוק בחינוך לקבלת החשיבות של קיום הזהויות התרבותיות השונות ובחינוך שיאפשר לכל תרבות לשמר את ייחודה. בכך מבקש הכותב לחזק את עקרון הפלורליזם שעיקרו הכרה בערך של הדעות השונות ותמיכה בקיום וביטוי של הדעות השונות (ובמקרה זה הזהויות התרבותיות השונות).

שאלה מספר 15

הצג: מעמד השפה העברית במרחב הציבורי - מעמדה של השפה העברית מוסדר בחוק יסוד: ישראל - מדינת הלאום של העם היהודי. על פי חוק יסוד זה, העברית היא שפת המדינה. בנוסף, החקיקה והפסיקה בישראל מקנות עדיפות לעברית כשפה רשמית כביטוי לאופייה היהודי של המדינה.

ביסוס: "...כך גם ראוי שהאקדמיה תכיר בחשיבות השפה העברית ותביא אותה לידי ביטוי בתוכנית הלימודים ובתחומי המחקר הרלוונטיים..."

הסבר : לטענת הכותב, לאקדמיה העברית יכולה להיות השפעה ישירה על מעמדה של השפה העברית במרחב הציבורי. ברגע שהאקדמיה תביא לידי ביטוי את השפה העברית בתחומי המחקר הרלוונטיים, מעמדה של השפה העברית יתחזק ויהיה נוכח יותר בחיי האזרחים.

פרק רביעי

הנבחרים נדרשו לענות על שאלה אחת מבין השאלות 16-19, ושאלה אחת מבין השאלות 20-21

שאלה מספר 16

ציין : אחת העמדות בנושא הזהות הדתית-תרבותית הרצויה של מדינת ישראל, שבאה לידי ביטוי ברשומה שפורסמה בפייסבוק היא: **העמדה החילונית - הפרדת הדת מהמדינה.**

הצג : העמדה החילונית – הפרדת הדת מהמדינה בנוגע לאופייה הרצוי של מדינת ישראל גורסת כי מדינת ישראל צריכה להיות יהודית ודמוקרטית תוך מימוש מירבי של חופש הבחירה וללא סממנים דתיים. חוקי המדינה ומוסדותיה צריכים להתנתק מדת/מסורת ולהישען על עקרונות דמוקרטים.

ביסוס : "מדינת ישראל היא מדינה דמוקרטית ולכן עליה לאפשר לכל אדם לממש את חירותו ללא מגבלה של חקיקה או פסיקה דתית".

הסבר : העמדה החילונית – הפרדת הדת מהמדינה, לעניין הזהות הדתית-תרבותית הרצויה, באה לידי ביטוי בקטע בתמיכת התושבים בהחלטת ראש העיר. הדברים שנכתבו תואמים את הגישה הזו לפיה המדינה צריכה להיות יהודית ודמוקרטית תוך מימוש מירבי של חופש הבחירה וללא סממנים דתיים. התושבים תומכים במתן אפשרות לתת לכל אדם לממש את חירותו ללא מגבלה של חקיקה או פסיקה דתית שהן חלק מרכזי בעמדה זו.

שאלה מספר 17

ציין : העמדה בעניין הזהות הלאומית של מדינת ישראל שבאה לידי ביטוי בדברי השר היא: **מדינת לאום יהודית של כל אזרחיה.**

הצג : העמדה בעניין הזהות הלאומית של מדינת לאום יהודית של כל אזרחיה היא הגישה השלטת בישראל. לפי גישה זו מדינת ישראל היא מדינת לאום של העם היהודי המזוהה עם היהודים בארץ ובתפוצות אך גם מחויבת לשוויון זכויות לאזרחיה הלא היהודים.

ביסוס : "הקמת בית הדין בסכנין מבטאת את המחויבות של מדינת ישראל היהודית לשרת בממלכתיות ובשוויוניות את כל אזרחי המדינה על פי צרכיהם הדתיים".

הסבר : העמדה בעניין הזהות הלאומית של מדינת ישראל כמדינת לאום יהודית של כל אזרחיה באה לידי ביטוי היטב בדבריו של דובר משרד המשפטים. הדובר אמר שמדינת ישראל היא מדינה יהודית, אולם היא מחויבת לנהוג בממלכתיות ובשוויוניות כלפי התושבים המוסלמים. הדבר בא לידי ביטוי בהקמת בית דין שרעי אשר ישרת את האזרחים המוסלמים ויאפשר קיום צורכיהם הדתיים.

שאלה מספר 18

ציין: סוג המשפט שהתנהל בבית המשפט המחוזי הוא : **משפט פלילי**.

הצג: **משפט פלילי** – עוסק בעברות על החוק הפוגעות בשלום הציבור בסדר החברתי או בביטחון המדינה (שהמחוקק בחר להטיל עונש על העוברים עליהן). במהלך המשפט נערך בירור האם מגיע לנאשם עונש ונקבע מהו לפי הנסיבות. הצדדים במשפט - במשפט פלילי המדינה היא התובעת והנאשם הוא אדם או תאגיד. הענישה במשפט הפלילי יכולה להיות מאסר (או עונש מוות במקרים נדירים) או קנס.

ביסוס: "על פי ההרשעה...בית המשפט הדגיש את חומרת המעשים של החברה וקבע שפעלה **שלא כחוק**, וגזר על מנהל החברה **עונש מאסר של עשרה חודשי מאסר**."

הסבר : בבית המשפט המחוזי הורשע מנהל חברה שהטעה וניצל קשישים. באירוע בא לידי ביטוי המשפט הפלילי, שכן יש כאן עבירה על החוק ועונש מאסר הקיים במשפט הפלילי.

שאלה מספר 19

ציין: הפנייה בהכרזת העצמאות הבאה לידי ביטוי בדבריו של דובר משרד החוץ היא : **הפנייה אל הערבים תושבי ישראל**.

הצג: **הפנייה אל הערבים תושבי ישראל** – בפנייה אל הערבים תושבי ישנה קריאה לערבים לשמור על השלום, לקחת חלק בהקמת המדינה, על יסוד אזרחות מלאה ושווה במדינה וייצוג מתאים בכל מוסדותיה.

ביסוס: "..." **המינוי של ערבי אזרחי ישראל לתפקיד שגריר ישראל מסמל את השתלבותם של אזרחי ישראל הערבים בתפקידים שונים במוסדות השלטון של מדינת ישראל**."

הסבר : הפנייה בהכרזת העצמאות אל הערבים תושבי ישראל באה לידי ביטוי בדברי דובר משרד החוץ. לדבריו, המינוי של אזרח ערבי ישראלי לתפקיד שגריר מסמל את השתלבותם של אזרחי ישראל במוסדות השלטון במדינה. דברים אלו מממשים את הפנייה אל הערבים תושבי ישראל בכל הקשור לייצוג מתאים במוסדות השונים של המדינה.

בשאלות אלו נתבקש הנבחן להביע את עמדתו ולכן ייתכנו נימוקים נוספים לביסוס העמדות.

שאלה מספר 20

העמדה שלי: אני תומך בהורדת אחוז החסימה לשיעור נמוך יותר.

נימוק התומך בעמדתי: מתבסס על עקרון הפלורליזם. עקרון דמוקרטי הקובע כי החברה הדמוקרטית המודרנית מורכבת מקבוצות רבות ומגוונות המייצגות קשת של דעות. השקפת עולם פלורליסטית מכירה בערך של מגוון דעות של אנשים או קבוצות ותומכת בקיום וביטוי של מגוון דעות של אנשים או קבוצות בחברה.

כאשר ירד אחוז החסימה, מפלגות רבות יותר יוכלו להיכנס לכנסת. בדרך זו בכנסת יהיה מגוון רחב יותר של דעות, אנשים וקבוצות עם השקפות שונות. בנוסף, אותן קבוצות יוכלו לממש טוב יותר את האינטרסים ולהביא לידי ביטוי את דעותיהן.

נימוק התומך בעמדה המנוגדת: מתבסס על חוסר יציבות שלטונית. מצב שבו ריבוי המפלגות אינו מאפשר למפלגה הגדולה להגשים את רעיונותיה וגורם לכל מפלגה להיות "לשון מאזניים" אשר כופה את עמדותיה.

ריבוי מפלגות יוצר מציאות שלטונית בעייתית. המפלגות מקשות מאוד על ניהול השלטון וכל מפלגה משתמשת בכוחה כ"לשון מאזניים" על מנת לקבל השפעה מעבר לכוחן הריאלי. דבר זה יוצר מציאות שלטונית מאוד לא יציבה ומשפיע על ניהול תקין של המדינה.

שאלה מספר 21

העמדה שלי: אני בעד ההצעה לכלול שימוע בכנסת כחלק מהליך מינוי השופטים.

נימוק התומך בעמדתי: מתבסס על עקרון שלטון העם. עיקרון יסוד של הדמוקרטיה לפיו כלל האזרחים (הרוב והמיעוט) הם מקור הסמכות. העם הוא השליט, אולם בשל אילוצים שונים (להלן), האזרחים בוחרים שלטון של נציגים שיפעל למענם לזמן קצוב המוגדר בחוק.

כאשר השופטים יעברו שימוע בכנסת, הדבר יחזק מאוד את עקרון שלטון העם. בדרך זו הנציגים שהעם שלח יוכלו לוודא שהמועמדים אכן מתאימים וכשירים למלא את תפקידם בצורה הטובה ביותר. הציבור יוכל להיות חשוף לשימוע ולדעת טוב יותר מי נושא פקיד ברשות השופטת.

נימוק התומך בעמדה המנוגדת: מתבסס על עקרון הפרדת הרשויות. עקרון דמוקרטי לפיו, על מנת להגביל את השלטון ולמנוע פגיעה בזכויות אדם, נעשה פיצול הכוח השלטוני לשלוש רשויות: מחוקקת, מבצעת ושופטת. לכל רשות סמכויות ייחודיות בתחומה אך לא מוחלטות (עירוב סמכויות), ומתקיימת בין הרשויות מערכת של איזונים ובלמים.

כאשר שופטים יעברו שימוע בכנסת, הדבר ייתן כוח רב מדי לרשות המחוקקת. שופטים שיתמנו על פי דעתם של חברי הכנסת עלולים שלא למלא את תפקידם בהגבלת השלטון כראוי והמערכת של האיזונים ובלמים בין הרשויות תיפגע.